

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1965/2550

นายไสว ชุมทรัพย์โจทก์ บริษัทสำโรงไทยเกษตร จำกัดผู้ร้องสอด นายคำ บุตรวงศ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 57, ป.วิ.พ. มาตรา 198, ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.พ. มาตรา 223 ทวิ, ป.วิ.พ. มาตรา 58, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 2

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดลพบุรีขอให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาท จำเลยให้การว่า จำเลยอยู่ในที่ดินดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของผู้ร้องสอด ซึ่งถือไม่ได้ว่าจำเลยต่อสู้กรรมสิทธิ์จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ แต่เมื่อผู้ร้องสอดยื่นคำร้องสอดโดยอ้างว่า ที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้องสอด มอบหมายให้จำเลยดูแลทำประโยชน์ตลอดมาผู้ร้องสอดมีความจำเป็นที่จะต้องขอเข้ามาเป็นคู่ความในคดีตามป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) ขอให้พิพากษาห้ามโจทก์เข้าเกี่ยวข้องหรือกระทำการใดๆ หรืออ้างสิทธิในที่ดินพิพาท ศาลจังหวัดลพบุรีมีคำสั่งอนุญาต คำร้องสอดของผู้ร้องสอดถือเสมือนเป็นคำให้การและฟ้องแย้งโจทก์อยู่ในตัว จึงมีผลเปลี่ยนคดีจากคดีไม่มีทุนทรัพย์เป็นคดีที่มีทุนทรัพย์ เมื่อที่ดินพิพาทมีราคา 225,000 บาท ซึ่งไม่เกิน 300,000 บาท จึงอยู่ในอำนาจของศาลแขวงลพบุรีที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 ประกอบมาตรา 25 (4) ศาลจังหวัดลพบุรีจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ขอบที่จะมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลแขวงลพบุรีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 16 วรรคสี่ ผู้ร้องสอดตาม ป.วิ.พ. มาตรา 57 (1) มีสิทธิเสมือนหนึ่งว่าตนได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่ตามมาตรา 58 จึงถือได้ว่าผู้ร้องสอดได้ถูกโจทก์ฟ้องเป็นจำเลยร่วมกับจำเลยด้วย ทั้งคดีระหว่างโจทก์และผู้ร้องสอดเป็นคดีฟ้องเรียกอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมาตรา 142 (1) บัญญัติว่า ให้ฟังเข้าใจว่าเป็นประเภทเดียวกับฟ้องขอให้ขับไล่ ดังนั้น หากศาลแขวงลพบุรีพิพากษาว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ศาลแขวงลพบุรีย่อมมีอำนาจพิพากษาให้ขับไล่ผู้ร้องสอดและจำเลยซึ่งเป็นบริวารของผู้ร้องสอดได้ การที่ศาลแขวงลพบุรีมีคำสั่งไม่รับโอนคดีนี้ไว้พิจารณา จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดลพบุรีว่า โจทก์เป็นผู้ครอบครองที่ดินมือเปล่าเนื้อที่

คำพิพากษา

20 ไร่ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 11 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2544 จำเลยทั้งสองร่วมกันบุกรุกเข้าไปในที่ดินดังกล่าวของโจทก์และใช้รถแทรกเตอร์ไถพืชรื้อที่โจทก์ปลูกไว้เสียหาย เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้พิพากษาว่าโจทก์มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทดีกว่าจำเลยทั้งสอง ให้จำเลยทั้งสองขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินพิพาทและห้ามเกี่ยวข้องกับที่ดินดังกล่าวอีกต่อไป จำเลยทั้งสองให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่บริษัทสำโรงไทยเกษตร จำกัด ครอบครองทำประโยชน์โดยมอบหมายให้จำเลยที่ 1 เป็นผู้ดูแลตลอดมา โจทก์ไม่เคยเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว จำเลยทั้งสองไม่ได้บุกรุกที่ดินของโจทก์ แต่โจทก์เป็นฝ่ายบุกรุกที่ดินของบริษัทสำโรงไทยเกษตร จำกัด ทำให้บริษัทดังกล่าวได้รับความเสียหาย บริษัทดังกล่าวจึงมอบอำนาจให้จำเลยที่ 2 แจ้งความดำเนินคดีแก่โจทก์ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องและโจทก์ฟ้องคดีเกิน 1 ปี นับแต่เวลาถูกแจ้งการครอบครอง ขอให้ยกฟ้อง ผู้ร้องสอดยื่นคำร้องสอดว่า ผู้ร้องสอดมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่

35679 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี และที่ดินพิพาท โดยมอบหมายให้จำเลยทั้งสองดูแลทำประโยชน์และเสียภาษีบำรุงท้องที่ ผู้ร้องสอมีความจำเป็นที่จะต้องยื่นคำร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความในคดีนี้ เพื่อยังให้ได้รับความรับรอง ค้ำครองหรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสอเข้าเป็นคู่ความในคดีนี้ และพิพากษาห้ามโจทก์เข้าเกี่ยวข้องหรือกระทำการใดๆ หรืออ้างสิทธิในที่ดินพิพาท ศาลจังหวัดลพบุรีมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสอเข้าเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) และมีหนังสือถึงเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลพบุรี สาขาโคกสำโรงให้ทำการรังวัดทำแผนที่พิพาทเพื่อความสะดวกแก่การพิจารณาพิพากษาและคิดคำนวณทุนทรัพย์พิพาท ระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดลพบุรี โจทก์ยื่นคำแถลงขอเสียค่าขึ้นศาลโดยระบุว่าที่ดินพิพาทมีราคาประเมินไร่ละ 15,000 บาท ทนายจำเลยและทนายผู้ร้องสอแถลงว่าที่ดินพิพาทมีราคาประเมินไร่ละ 15,000 บาทจริง ทนายโจทก์ยื่นคำแถลงว่า โจทก์ขาดนัดยื่นคำให้การแก้คำร้องสอ แต่ผู้ร้องสอมีได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้ผู้ร้องสอเป็นฝ่ายชนะคดีโจทก์โดยขาดนัด ขอให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีผู้ร้องสอเสียจากสารบบความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 198 ศาลจังหวัดลพบุรีมีคำสั่งว่า ที่ดินพิพาทตามแผนที่พิพาทซึ่งคู่ความรับรองแล้วมีเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ คำนวณราคาทุนทรัพย์เป็นเงิน 225,000 บาท ซึ่งไม่เกิน 300,000 บาท คดีอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงลพบุรี จึงมีคำสั่งโอนคดีนี้ไปให้ศาลแขวงลพบุรีพิจารณาพิพากษาต่อไป ส่วนที่ทนายโจทก์ยื่นคำแถลงขอให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีของผู้ร้องสอเนื่องจากผู้ร้องสอไม่ยื่นคำร้องขอให้ผู้ร้องสอเป็นฝ่ายชนะคดีด้วยเหตุโจทก์ขาดนัดยื่นคำให้การแก้คำร้องสอ นั้น เห็นว่า คดีนี้เป็นคดีมีทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 บาท เป็นคดีมีโน้สาเร่ โจทก์มีสิทธิยื่นคำให้การในวันนัดพิจารณาได้ จึงให้โจทก์ยื่นคำให้การแก้คำร้องสอในวันนัดพิจารณาที่ศาลแขวงลพบุรีจะได้กำหนดขึ้นต่อไป ศาลแขวงลพบุรีมีคำสั่งรับโอนคดีไว้พิจารณาพิพากษา โจทก์ให้การแก้คำร้องสอว่า เมื่อปี 2523 โจทก์ซื้อที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 804 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จากนายคำพันธ์ มายังเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ แต่ตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ระบุเนื้อที่ 29 ไร่ 73 ตารางวา โจทก์ให้นายคำพันธ์โอนที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ นายสง่า ชุมทรัพย์ ภริยาโจทก์สำหรับที่ดินส่วนที่เหลือเนื้อที่ 11 ไร่ 85 ตารางวา โจทก์ให้นางสง่าแจ้งการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ต่อมาปี 2532 ผู้ร้องสอได้เข้ามาซื้อที่ดินในตำบลเกาะแก้ว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี โดยซื้อเฉพาะที่ดินที่มีเอกสารสิทธิเท่านั้น โจทก์จึงให้นางสง่าขายที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) เลขที่ 804 ให้แก่ผู้ร้องสอและมอบการครอบครองที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ร้องสอแล้วครั้งปี 2543 กรมที่ดินได้ทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินในตำบลเกาะแก้ว อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ร้องสอโต้แย้งว่าโจทก์ส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ร้องสอผิดแปลงเนื่องจากที่ดินที่โจทก์ส่งมอบให้แก่ผู้ร้องสออยู่ทางทิศตะวันออกมีเนื้อที่เพียง 19 ไร่ ส่วนที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่โจทก์ขายให้แก่ผู้ร้องสออยู่ทางทิศตะวันตก เพื่อยุติปัญหาระหว่างโจทก์และผู้ร้องสอ นายเฉลิมชัย จำปีกาง เจ้าพนักงานที่ดินผู้เป็นหัวหน้าคณะเดินสำรวจและรังวัดได้แนะนำให้โจทก์และผู้ร้องสอแลกเปลี่ยนที่ดินกัน โดยให้โจทก์ครอบครองที่ดินที่อยู่นอกที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ของผู้ร้องสอซึ่งมีเนื้อที่ 19 ไร่ โจทก์ตกลงตามที่นายเฉลิมชัยเสนอและนำเจ้าพนักงานที่ดินสำรวจและรังวัดที่ดินของโจทก์และที่ดินส่วนที่ขายให้แก่ผู้ร้องสอ ต่อมาเดือนมิถุนายน 2544 โจทก์ได้ถูกพนักงานสอบสวนสถานี

ตำรวจภูธร อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี เรียกไปพบเนื่องจากจำเลยที่ 2 ร้องทุกข์ว่าโจทก์บุกรุกที่ดินของผู้ร้องสอด โจทก์จึงทราบว่าเป็นพนักงานที่ดินได้รังวัดและออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้องสอดเกินเข้ามาในที่ดินของโจทก์ เป็นการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ร้องสอดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ร้องสอดได้อ้างสิทธิของผู้ร้องสอดบุกรุกเข้าไปทำลายทรัพย์สินในที่ดินของโจทก์และแย่งการครอบครองที่ดินของโจทก์โดยไม่มีสิทธิ ผู้ร้องสอดจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องสอด ศาลแขวงลพบุรีมีคำสั่งว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสองออกจากที่ดินซึ่งจำเลยทั้งสองต่อสู้เพียงว่า ที่ดินเป็นของบุคคลภายนอก โดยไม่ได้ต่อสู้ว่าเป็นของตนเองจึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ แต่ภายหลังบุคคลภายนอกคือผู้ร้องสอดได้ร้องสอดเข้ามาโดยอ้างว่าที่ดินเป็นของผู้ร้องสอด ซึ่งศาลจังหวัดลพบุรีอนุญาตให้ผู้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) จึงทำให้เกิดคดียกฟ้องผู้ร้องสอดกับโจทก์เป็นคดีมีทุนทรัพย์ คดีนี้มีทั้งส่วนที่เป็นคดีมีทุนทรัพย์และไม่มีทุนทรัพย์รวมอยู่ด้วยกัน ซึ่งคดีเกี่ยวกับการร้องสอดเป็นคดีที่รวมเข้ามากเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการพิจารณาคดี เมื่อคดีหลักระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสองเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ซึ่งศาลแขวงลพบุรีไม่มีอำนาจพิจารณาคดี อาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 จึงเพิกถอนคำสั่งเดิมเสีย และมีคำสั่งใหม่เป็นว่าไม่รับโอนคดีไว้พิจารณา ให้ส่งสำนวนคืนศาลจังหวัดลพบุรี โจทก์อุทธรณ์เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาโดยได้รับอนุญาตจากศาลชั้นต้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 223 ทวิ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "คดีมีปัญหาข้อกฎหมายตามอุทธรณ์ของโจทก์ว่า คำสั่งของศาลแขวงลพบุรีที่เพิกถอนคำสั่งเดิมที่ให้รับโอนคดีนี้ไว้พิจารณา และมีคำสั่งใหม่เป็นว่าไม่รับโอนคดีนี้ไว้พิจารณาให้ส่งสำนวนคืนศาลจังหวัดลพบุรีชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า แม้คดีนี้โจทก์จะเริ่มคดีโดยยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดลพบุรีขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสองออกจากที่ดินพิพาทอย่างคดีมีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้หรือคดีไม่มีทุนทรัพย์ และจำเลยทั้งสองให้การว่า จำเลยทั้งสองอยู่ในที่ดินดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของผู้ร้องสอด ซึ่งถือไม่ได้ว่าจำเลยทั้งสองต่อสู้กรรมสิทธิ์จึงเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์ก็ตาม แต่เมื่อผู้ร้องสอดยื่นคำร้องสอดโดยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นของผู้ร้องสอด ผู้ร้องสอดมอบหมายให้จำเลยทั้งสองดูแลและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวตลอดมา ผู้ร้องสอดมีความจำเป็นที่จะต้องขอเข้ามาเป็นคู่ความในคดีเพื่อยังให้ได้รับการรับรองคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิของตนที่มีอยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) ซึ่งศาลจังหวัดลพบุรีมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความในคดีนี้แล้ว คำร้องสอดของผู้ร้องสอดดังกล่าวซึ่งถือเสมือนเป็นคำให้การและฟ้องแย้งโจทก์อยู่ในตัว จึงมีผลเปลี่ยนคดีจากคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้หรือคดีไม่มีทุนทรัพย์เป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข้ออันอาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้หรือคดีที่มีทุนทรัพย์เมื่อที่ดินพิพาทมีราคา 225,000 บาท ซึ่งไม่เกิน 300,000 บาท คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลแขวงลพบุรีที่จะพิจารณาพิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 17 ประกอบมาตรา 25 (4) ศาลจังหวัดลพบุรีจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ชอบที่จะมีคำสั่งให้โอนคดีไปยังศาลแขวงลพบุรีที่มีเขตอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 16 บรรคสี่ การที่ศาลแขวงลพบุรีเพิกถอนคำสั่งรับโอนคดีเป็นไม่รับโอนคดีโดยวินิจฉัยว่า คดีนี้มีทั้งส่วนที่เป็นคดีมีทุนทรัพย์และไม่มีทุนทรัพย์รวมอยู่ด้วยกันและศาลแขวงลพบุรีไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีระหว่างโจทก์กับจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นคดีไม่มีทุนทรัพย์นั้น เห็นว่า ผู้ร้องสอดเข้ามาเป็นคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 57 (1) มีสิทธิเสมือนหนึ่งว่าตนได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 58 จึงถือว่าผู้ร้องสอดได้ถูกโจทก์ฟ้องเป็นจำเลยร่วมกับจำเลยทั้งสองด้วย ทั้งคดีระหว่างโจทก์และผู้ร้องสอดเป็นคดีฟ้องเรียกอสังหาริมทรัพย์ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (1) บัญญัติว่า ให้พึงเข้าใจว่าเป็นประเภทเดียวกับฟ้องขอให้ขับไล่ ดังนั้น หากศาลแขวงลพบุรีพิพากษาว่าโจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ศาลแขวงลพบุรีย่อมมีอำนาจพิพากษาให้ขับไล่ผู้ร้องสอดและจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นบริวารของผู้ร้องสอดได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว การที่ศาลแขวงลพบุรีมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งเดิม และมีคำสั่งใหม่เป็นว่าไม่รับโอนคดีนี้ไว้พิจารณา จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย" พิพากษายกคำสั่งของศาลแขวงลพบุรีที่ให้เพิกถอนคำสั่งรับโอนคดีนี้ไว้พิจารณาและคำสั่งไม่รับโอนคดีนี้ไว้พิจารณา กับคำสั่งที่ให้ส่งสำนวนคืนศาลจังหวัดลพบุรี ให้ศาลแขวงลพบุรีรับโอนคดีไว้พิจารณาพิพากษาต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ.

องค์คณะ

เฉลิมเกียรติ ชาญศิลป์ · บุญรอด ตันประเสริฐ · ชัชสิทธิ์ ละเอียต

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1965/2550>